

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen - wat betekent dat?

Checklist korte versie voor een stichting – Netwerk DAK - 7 april 2021

De Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) die ingaat op 1 juli 2021 is bedoeld om wanbestuur te voorkomen. Netwerk DAK maakte een checklist voor inloophuizen, buurtpastoraat op straatpastoraat.

De wetswijziging houdt onder andere in dat in geval van faillissement van een stichting iedere bestuurder tegenover de boedel hoofdelijk aansprakelijk is voor het tekort, indien het bestuur zijn taak kennelijk onbehoorlijk heeft vervuld en aannemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Niet aansprakelijk is de bestuurder die bewijst dat de onbehoorlijke taakvervulling door het bestuur niet aan hem/haar te wijten is en dat hij/zij niet nalatig was in het treffen van maatregelen.

1. Welk bestuursmodel heb je?

De meeste organisaties kennen een collegiaal bestuur en werken niet met een Raad van Toezicht. Kleinere organisaties handhaven doorgaans hun bestuursmodel.

Check We behouden ons bestuursmodel

Check We gaan ons bestuursmodel wijzigen. Daarvoor is een statutenwijziging noodzakelijk.

2. Welke regels gelden voor aansprakelijkheid?

Een bestuurder is wettelijk verplicht om zijn taken behoorlijk te vervullen. Wanneer sprake is van onbehoorlijk bestuur en er ontstaat schade kan de bestuurder voor die schade aansprakelijk gesteld worden. Het gaat hierbij niet om kleine fouten maar ernstig verwijtbaar handelen. In de WBTR wordt dat geëxpliciteerd, dat bij een faillissement bestuurders die zich schuldig maken aan fraude of andere vormen van ernstig taakverzuim hoofdelijk aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Om fraude te voorkomen legt het bestuur de financiële afspraken vast.

Check De financiële afspraken binnen het bestuur zijn duidelijk en staan op papier.

Bestuurders hebben de verplichting hun taken behoorlijk te vervullen en kunnen daar op aan worden gesproken. Die behoorlijke taakvervulling houdt in dat de bestuurder in elk geval handelt in overeenstemming met het statutaire doel en zich houdt aan in de wet en statuten omschreven verplichtingen.

Check Onze bestuurders zijn in staat tot een behoorlijke taakvervulling.

3. Belang van de eigen organisatie voorop

In de WBTR worden bestuurders en toezichthouders van verenigingen en stichtingen verplicht zich bij het vervullen van hun taak te richten op het belang van de rechtspersoon en de daaraan verbonden onderneming of organisatie.

Check Onze bestuurders zijn in staat ten alle tijden in het belang van de organisatie te beslissen en bevragen elkaar daar kritisch op.

4. Een tegenstrijdig belangregeling

Een bestuurder moet ten alle tijden in het belang van de organisaties beslissen. Een bestuurslid die een tegenstrijdig of eigen belang heeft bij een bestuursbeslissing, neemt niet deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming daarover. Wanneer alle bestuurders een tegenstrijdig belang hebben moet het bestuur schriftelijk vastleggen wat de overwegingen zijn die aan het besluit ten grondslag liggen. Dit schriftelijk vastleggen helpt bestuurders als achteraf verantwoording moet worden afgelegd. Organisaties mogen de tegenstrijdig belangregeling in de statuten of, in een andersluidende regeling opnemen.

Check Wij hebben geregeld dat bestuurders met tegenstrijdige belangen niet aan de beraadslagingen of besluitvorming daarover deelnemen.

5. Regeling begrenzing meervoudig stemrecht

De WBTR geeft regels over het meervoudig stemrecht voor bestuurders van verenigingen en stichtingen. In de meeste statuten is al beschreven ieder bestuurslid één stem heeft en hoeft er niets te worden aangepast. Alleen wanneer het in statuten mogelijk is dat één bestuurder meer stemmen kan uitbrengen dan de andere bestuurders tezamen, moet de stichting de statuten aanpassen binnen vijf jaar. Over vijf jaar gaat de wet boven de statuten en is het niet meer toegestaan dat één bestuurders meer stemmen heeft dan alle andere tezamen.

Check Ieder bestuurslid heeft één stem.

6. Ontstentenis en beletregeling

Soms is er nog maar één bestuurder over, of zijn alle bestuurders weg. Voor die situaties is een ontstentenis en belet-regeling nodig. De WBTR verplicht organisaties om zo'n ontstentenis en belet regeling in de statuten op te nemen.

Van 'ontstentenis' is sprake als een bestuurder ophoudt bestuurder te zijn. Van 'belet' is sprake als een bestuurder tijdelijk zijn/haar functie niet kan of niet mag uitoefenen.

Benoem een continuïteitscommissie die actief wordt als er onverhoopt geen bestuursleden meer zijn. De meeste statuten hebben zo'n regeling niet, dus dit is een punt van aandacht.

Check Wij hebben een ontstentenis en beletregeling in onze statuten opgenomen. Indien dat niet het geval is, is wijziging van de statuten nodig. Wanneer: bij de eerste statutenwijziging. Leg tot die tijd wel de afspraken vast, bijvoorbeeld in het huishoudelijk reglement.

De volgende bepaling kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de statuten:

“Bij ontstentenis of belet van alle bestuursleden berust het bestuur tijdelijk bij de continuïteitscommissie of de door deze commissie aan te wijzen personen. Voor de gedurende deze periode verrichte bestuursdaden worden de aanwezige personen met een bestuurder gelijkgesteld.”

Aan de slag

- Ga met behulp van de checklist na wat ontbreekt.
- Formuleer het ontbrekende in een huishoudelijk reglement of een ander document.
- Zorg dat dat document goedgekeurd wordt in een bestuursvergadering, onderteken het. Voeg het samen met de statuten in één pdf. Die pdf kan gebruikt worden voor aanvragen bij vermogensfondsen.
- Plan binnen nu en enkele jaren een statutenwijziging waarbij een regeling voor ontstentenis en belet wordt opgenomen.

Tenslotte

Deze checklist is gebaseerd op de [checklist van de Vereniging NOV](#).

Op youtube staat een [nuttig webinar van 23 minuten](#) van de Stichting voor Verenigingsrecht over de WBTR.

Wil je meer ondersteuning, bel dan naar Netwerk DAK of mail naar Info@netwerkdak.nl.